

Схвалено Вченою Радою КиМУ

Протокол № 1 від 29 08 2014р.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КАФЕДРУ КИЇВСЬКОГО МІЖНАРОДНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кафедра – це базовий структурний підрозділ Університету, що здійснює освітню, методичну та наукову діяльність за певними напрямками/спеціальностями чи міжгалузеву групою спеціальностей, до складу якого входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають науковий ступінь або вчене звання.

Керівництво кафедрою здійснює завідувач кафедри, який повинен мати науковий ступінь та/або вчене звання відповідно до профілю кафедри. Завідувач кафедри обирається за конкурсом таємним голосуванням вченою радою вищого навчального закладу строком на п'ять років з урахуванням пропозицій трудового колективу факультету (навчально-наукового інституту) та кафедри.

Завідувач кафедри забезпечує організацію освітнього процесу, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін, здійснює контроль за якістю викладання навчальних дисциплін, навчально-методичною та науковою діяльністю викладачів.

Правовою основою діяльності кафедри є Закони України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, нормативні документи КиМУ, інші нормативно-правові акти, що стосуються напрямів її роботи.

Робота кафедри ґрунтується на демократичних засадах – спільності, колегіальності та єдиноначальності, персональній відповідальності і відкритому обговоренні питань, віднесених до її компетенції.

2. ЗАВДАННЯ ТА НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ

Основними напрямками діяльності кафедри є:

- організація й здійснення на належному науковому й методичному рівнях навчально-виховного процесу з однієї або кількох дисциплін з метою підготовки висококваліфікованих фахівців;
- виконання наукових досліджень за профілем кафедри, підготовка науково-педагогічних кадрів і підвищення їхньої кваліфікації;
- надання методичної допомоги керівництву Університету, інститутів / факультетів в організації й проведенні виховної роботи серед студентів.

Реалізація напрямів діяльності здійснюється шляхом поєднання навчання і практики, повного та ефективного застосування всіх елементів

навчально-виховного процесу із врахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій.

Основними завданнями кафедри є:

- реалізація освітньо-професійних програм, навчальних планів підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації фахівців;
- вироблення єдиної концепції втілення змісту освіти за дисциплінами, що викладаються кафедрою;
- організація і здійснення на належному науковому і методичному рівнях навчально-виховного процесу в групових та індивідуальних формах роботи;
- розробка й затвердження навчальних програм, робочих програм, засобів діагностики якості освіти, єдиних критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів;
- здійснення поточного й підсумкового контролів якості знань через проведення екзаменаційних сесій, державних екзаменів, захист курсових, випускних кваліфікаційних і магістерських робіт;
- викладання дисциплін на високому рівні, проведення усіх видів занять;
- підготовка й систематичне оновлення методичного забезпечення освітньої діяльності з навчальних дисциплін, що викладаються науково-педагогічними працівниками кафедри;
- розробка засобів діагностики якості знань студентів;
- виховання майбутніх фахівців через формування громадянської позиції щодо оцінки суспільних явищ, забезпечення прав і свобод людини та громадянина;
- організація виконання та здійснення контролю за прийнятими рішеннями з питань забезпечення навчально-виховного процесу;
- керівництво науково-дослідною роботою студентів, організація роботи наукових гуртків, проведення олімпіад, конкурсів за профілем діяльності кафедри;
- організація педагогічного контролю науково-педагогічної діяльності шляхом проведення й подальшого обговорення на засіданнях кафедри відкритих занять, а також контрольних і взаємних відвідувань;
- виконання планів щодо підвищення кваліфікації викладачів, їх стажування;
- підготовка відгуків на дисертації та автореферати дисертацій за профілем кафедри, що надійшли до університету;
- організація взаємодії з іншими навчальними закладами, проведення спільних засідань кафедр, круглих столів, підготовка та видання наукової та навчально-методичної літератури;
- висунення пропозицій щодо присвоєння вчених звань професора і доцента працівникам кафедри;
- висунення пропозицій щодо отримання дипломів з відзнакою випускниками КиМУ;
- підготовка і видання навчальної, наукової, методичної літератури;
- проведення спеціальних занять для учнів середніх загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних навчальних закладів з метою здійснення профорієнтаційної роботи;
- надання кваліфікованих консультацій та допомоги студентам через виконання функцій куратора.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КАФЕДРИ

Діяльність кафедри здійснюється відповідно до плану роботи на навчальний рік. План роботи кафедри складається на підставі зазначених керівних документів, які визначають зміст підготовки фахівців, перспективних та календарних планів основних заходів Університету і передбачає конкретні заходи з організаційної, навчально-методичної, виховної й науково-дослідної роботи, зв'язок з практикою, забезпечення системи контролю, виконання рішень керівництва Університету щодо організації навчально-виховного процесу на навчальний рік, аналіз і оцінку результатів роботи, наявність і кваліфікацію професорсько-викладацького складу тощо.

З метою систематичного контролю за виконанням плану роботи кафедри, оперативного реагування на поставлені завдання, здійснення принципу колегіальності завідувачем кафедри, не менше ніж один раз на місяць, проводяться засідання кафедри. Рішення, схвалені на засіданнях, є обов'язковими для виконання працівниками кафедри.

Рішення кафедри набирають чинності, якщо в засіданні бере участь не менше 2/3 постійного складу. Рішення приймаються переважною більшістю голосів наявних членів кафедри.

До компетенції засідання кафедри належать:

- рекомендація кандидатури на посаду завідувача кафедри;
- рекомендація кандидатур науково-педагогічних працівників у виборні органи університету;
- заслуховування виконання індивідуальних планів працівників кафедри;
- розгляд проектів навчальних планів і затвердження робочих програм дисциплін;
- рішення про видання навчально-методичної літератури;
- рекомендації щодо публікації наукових праць;
- рекомендації щодо присвоєння вченого звання;
- рекомендації щодо отримання випускниками кафедри дипломів з відзнакою;
- затвердження розподілу навчальної, наукової та інших видів робіт між працівниками кафедри;
- розгляд питань наукової і науково-дослідної роботи кафедри;
- розгляд питань підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації;
- розгляд річних і семестрових планів діяльності кафедри і подання до затвердження;
- тощо.

Питання організації навчально-виховної й науково-дослідної роботи, що мають міжкафедральний характер, можуть розглядатися й обговорюватися на спільних засіданнях зацікавлених кафедр Університету.

До складу кафедри згідно з штатним розкладом можуть входити завідувач, професори, доценти, старші викладачі, навчально-допоміжний персонал.

Штатна чисельність професорсько-викладацького складу кафедри на черговий рік встановлюється наказом ректора навчального закладу залежно від обсягу навчального навантаження.

Діяльністю кафедри керує завідувач кафедри, в своїй діяльності який:

- складає плани роботи кафедри, подає їх для затвердження керівництву Університету та забезпечує їх виконання, веде засідання кафедри, організовує обговорення документів та питань, пов'язаних з науково-педагогічною діяльністю, контролює виконання прийнятих рішень;
- визначає потреби кафедри у науково-педагогічних працівниках, обладнанні, матеріалах та інших ресурсах, вживає заходів щодо забезпечення кафедри цими ресурсами, раціонального використання і збереження обладнання та приладів;
- завідувач кафедри несе персональну відповідальність за відбір кандидатів для заміщення вакантних посад, формування резерву, розстановку, навчання членів кафедри. Здійснює роботу з підготовки й оцінки діяльності членів кафедри. Готує пропозиції з питань штатних змін і вдосконалення структури кафедри;

Завідувач кафедри є прямим керівником науково-педагогічних працівників, навчально-допоміжного персоналу кафедри, студентів при проведенні з ними занять і несе відповідальність: за організацію всієї діяльності кафедри, якість навчання студентів, ідейно-теоретичний і методичний рівень викладання, розподіл навчального та іншого навантаження, його виконання, своєчасну і якісну підготовку навчально-методичної документації та інших документів, що передбачені планами роботи, реалізацію індивідуальних планів викладачів, зберігання майна, закріпленого за кафедрою.

Завідувач кафедрою вправі:

- за успішне виконання завдань, а також за досягнення підлеглими високих результатів у роботі порушувати клопотання перед керівництвом Університету про присвоєння наукового звання, передбаченого займаною штатною посадою;
- порушувати перед керівництвом Університету клопотання про просування по службі підлеглих з урахуванням їхніх ділових і особистих якостей, результатів роботи і виявленої здатності виконувати обов'язки на вищій посаді;
- з метою вдосконалення діяльності, підвищення ефективності роботи стимулювання підвищення кваліфікації, ініціативності, творчої активності та відповідальності працівників кафедри за доручену справу готувати на них службові атестації; при цьому всебічно оцінювати їхні ділові, професійні, моральні та особисті якості, враховувати рівень культури і здатності працювати зі студентами, робити висновки про відповідність займаній посаді і порушувати клопотання щодо подальшого підвищення статусу працівника кафедри;
- за зразкове виконання підлеглими обов'язків і досягнуті високі результати в роботі порушувати клопотання перед керівництвом Університету про їхнє заохочення згідно із Статутом Університету;
- вимагати у всіх випадках від своїх підлеглих, а також від молодших за посадою працівників Університету і студентів дотримання ними дисципліни, правил внутрішнього розпорядку;

- порушувати клопотання про накладення стягнення ректором на працівника кафедри в разі порушення ним дисципліни;
- поєднувати заходи заохочення і стягнення, диференціювати відповідальність залежно від характеру проступку і особи порушника, дотримуватись принципу послідовного виховного впливу на підлеглих;
- сприяти керівництву Університету в зміцненні дисципліни та забезпеченні статутного порядку;
- розвивати і підтримувати у працівників кафедри свідоме ставлення до виконання ними своїх службових обов'язків, почуття честі й гідності, заохочувати розумну ініціативу, самостійність і старанність у службі;

Завідувач кафедрою зобов'язаний:

- знати ділові і професійні якості науково-педагогічних працівників кафедри, здійснювати індивідуальну роботу з формування в нього високих моральних якостей, свідомого виконання своїх обов'язків,;
- організовувати розробку документів з планування, організації та обліку навчальної, виховної, методичної і наукової роботи кафедри;
- організовувати та здійснювати контроль за підготовкою викладачів до занять та якістю проведення їх, узагальнювати та аналізувати результати контролю, обговорювати на засіданнях кафедри та визначати заходи щодо усунення виявлених недоліків;
- особисто проводити заняття та здійснювати інші методичні заходи з викладачами та студентами;
- регулярно вносити зміни та доповнення до тематичних планів навчальних дисциплін з метою своєчасного та якісного виконання вимог Міністерства освіти і науки України, реалізації в навчальній роботі останніх досягнень науки;
- керувати розробкою та брати особисту участь у розробці навчально-методичних матеріалів (підручників, навчальних посібників, планів, завдань, методичних розробок тощо), розглядати та обговорювати їх на засіданнях кафедри, затверджувати або подавати їх на затвердження ректору;
- організовувати та керувати службовою підготовкою викладацького складу кафедри, керувати її самостійною роботою, визначати індивідуальні завдання та здійснювати контроль за їх виконанням, самому проводити навчальні заняття;
- розглядати та затверджувати індивідуальні плани роботи викладачів на навчальний рік;
- організовувати роботу з підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності професорсько-викладацького складу, розробляти індивідуальні завдання на стажування та підвищення кваліфікації, розглядати звіти викладачів за результатами стажування та підвищення кваліфікації;
- проводити роботу з удосконалення навчально-виховного процесу на кафедрі і збагачення його новітніми досягненнями науки, розробки і впровадження до навчального процесу ефективних методів та засобів навчання;
- організовувати роботу з викладачами-початківцями, допомагати їм у професійному становленні та оволодінні професійною майстерністю, визначати готовність та допускати їх до самостійного проведення занять;

- керувати та особисто брати участь у науковій роботі кафедри, організувати контроль за виконанням плану наукової роботи викладачів та науково-дослідної роботи студентів при кафедрі, запроваджувати результати цієї роботи до навчально-виховного процесу;
  - забезпечувати організацію поточного та звітнього контролю успішності студентів, визначати їх зміст, порядок та методику проведення;
  - організувати та здійснювати керівництво стажуванням студентів, аналізувати його результати, розробляти пропозиції щодо його вдосконалення;
  - встановлювати та постійно підтримувати зв'язки з керівництвом інших кафедр, брати активну участь у виховній роботі на курсах та в навчальних групах;
  - вивчати та аналізувати відгуки на роботу випускників, результати роботи Державної екзаменаційної комісії, інспектувань та перевірок, вживати дійових заходів щодо усунення виявлених недоліків;
  - регулярно проводити засідання кафедри та обговорювати на них найважливіші теоретичні та навчально-методичні проблеми, брати участь у роботі Вченої ради та оперативних нарадах;
  - своєчасно розробляти та подавати у встановленому порядку звіти, доповідні записки тощо;
  - планувати та керувати роботою щодо створення та вдосконалення навчально-матеріальної бази кафедри, розробляти методику її використання в навчальному процесі, вживати заходів стосовно її збереження та підтримання в належному стані;
  - стежити за обслуговуванням службових приміщень кафедри, дотриманням протипожежного стану;
  - розподіляти навчальне навантаження серед науково-педагогічних працівників кафедри з наступним обговоренням та затвердженням на засіданні кафедри, здійснювати облік та контроль за його виконанням;
  - здійснювати контроль за дотриманням підлеглими заходів безпеки при проведенні практичних занять, роботі з технікою.
- Освітню діяльність на кафедрі забезпечують науково-педагогічні працівники.

Науково-педагогічні працівники - це особи, які за основним місцем роботи у вищих навчальних закладах провадять навчальну, методичну, наукову та організаційну діяльність.

Науково-педагогічні працівники мають право:

- на академічну свободу, що реалізується в інтересах особи, суспільства та людства загалом;
- на академічну мобільність для провадження професійної діяльності;
- на захист професійної честі та гідності;
- бути обраним до Вченої ради Університету чи інституту / факультету;
- обирати методи та засоби навчання, що забезпечують високу якість навчального процесу;
- на забезпечення створення відповідних умов праці, підвищення свого професійного рівня; безоплатно користуватися бібліотечними, інформаційними ресурсами, послугами навчальних, наукових, спортивних підрозділів Університету;

- на захист права інтелектуальної власності;
- на підвищення кваліфікації та стажування не рідше одного разу на п'ять років;

Науково-педагогічні працівники кафедри мають також інші права, передбачені законодавством і Статутом КиМУ.

Науково-педагогічні працівники зобов'язані:

- забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної освітньої програми за спеціальністю, провадити наукову діяльність;
- підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію;
- дотримуватися норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність осіб, які навчаються в Університеті, прищеплювати їм любов до України, виховувати їх у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України та державних символів України;
- розвивати в осіб, які навчаються в Університеті, самостійність, ініціативу, творчі здібності;
- дотримуватися Статуту КиМУ, законів, інших нормативно-правових актів України.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

Навчальна робота є основним видом діяльності кафедри і складовою частиною цілісного навчально-виховного процесу, в якому беруть участь керівництво, науково-педагогічні працівники, навчально-допоміжний персонал, студенти. Вона складається з планування, організації та проведення всіх видів навчальних занять, поточного і підсумкового контролю засвоєння студентами навчального матеріалу.

Організація навчальної роботи покликана забезпечити:

- об'єднання в комплекси всіх складових частин навчально-виховного процесу;
- впровадження до навчального процесу новітніх досягнень науки й техніки, передового педагогічного й практичного досвіду;
- підготовку фахівців на сучасному науковому рівні, оптимальне співвідношення теоретичного й практичного навчання, яке забезпечує отримання студентами у визначені строки глибоких теоретичних навичок і вмінь з обраного фаху й спеціалізації;
- логічно правильне, науково й методично обґрунтоване співвідношення і послідовність викладених навчальних дисциплін;
- взаємозв'язок викладання (навчання) і самостійної роботи студентів, який передбачає посилення ролі викладачів в усіх видах занять;
- залучення студентів до наукової й науково-дослідної діяльності за планами кафедри, створення умов, потрібних для їхньої творчої індивідуальної роботи;
- удосконалення методики навчання на основі раціонального поєднання традиційних методів викладання з новими, які передбачають широке використання технічних засобів й активних форм навчання;
- оптимальне навантаження викладачів;

- високу організованість, планомірність і ритмічність навчання, створення умов, потрібних для праці і відпочинку студентів;
- комплексне використання навчально-матеріальної бази.

Навчальна робота організовується і здійснюється відповідно до затверджених навчальних планів.

Методична робота є складовою навчально-виховного процесу.

Основний зміст методичної роботи полягає в забезпеченні навчальних занять, а саме:

- у розробці та проведенні заходів щодо вдосконалення навчальної роботи, підвищення педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників;
- у розробці та обговоренні програм навчальної, виробничої й інших видів практик;
- у розробці та обговоренні методик організації, проведення різних видів занять та практики;
- у розробці та обговоренні методики проведення самостійної роботи студентів, навчання за індивідуальним планом, узагальненні досвіду цієї роботи та вдосконаленні її на цій основі;
- в обговоренні проблем інтенсифікації навчального процесу, методики використання технічних засобів навчання;
- в повсякденній роботі науково-педагогічного та навчально-допоміжного складу щодо забезпечення навчальних занять методичними розробками та вдосконалення системи дидактичного забезпечення навчальних дисциплін;
- у проведенні відкритих лекцій, практичних і семінарських занять.

5. НАУКОВА РОБОТА КАФЕДРИ

Науково-дослідна робота кафедри є невідкладною складовою науково-дослідної роботи університету і спрямована на забезпечення навчально-виховного процесу і провадиться з метою інтеграції наукової, освітньої і виробничої діяльності в системі вищої освіти.

Організація наукової роботи на кафедрі включає в себе:

- активна участь викладачів кафедри в розробці науково-дослідних тем;
- заслуховування викладачів кафедри про наукову діяльність про хід написання ними монографій, підручників, посібників, курсів лекцій методичних розробок наукових статей;
- розвиток партнерських відносин по проведенню спільних наукових досліджень з представниками інших вузів, установ та організацій;
- забезпечення підвищення ефективності наукових досліджень кафедри;
- активізація участі викладачів кафедри в роботі міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових конференціях;
- здійснення наукового керівництва та консультування магістрів і аспірантів провідними викладачами кафедри;
- заслуховування звітів аспірантів про виконання індивідуального плану роботи;
- сприяння впровадженню результатів науково-дослідних розробок кафедри у навчальний процес;
- активізація участі студентів у науково-дослідній роботі;

- організація роботи студентських товариств;
- розгляд питань щодо присвоєння вчених звань доцента та професора і підготовка відповідного подання на Вчену раду Інституту / факультету;
- організація керівництва курсовими, випускними кваліфікаційними, магістерськими роботами, відповідно до чинного законодавства;
- розгляд питань і підготовка подання щодо присудження Грифу навчальним виданням;
- забезпечення підвищення кваліфікації та стажування викладачів;
- тощо.

6. ВИХОВНА РОБОТА КАФЕДРИ

Кафедра здійснює виховну роботу керуючись Концепцією виховної роботи КиМУ.

Головним завданням виховної роботи є:

- забезпечення єдності навчальної, наукової, виховної роботи;
- гуманізація освітнього процесу, визнання людини вищою цінністю, повага до неї, її запитів та інтересів, утвердження гідності, створення умов для повного розкриття здібностей, для постійного самовдосконалення та самоствердження;
- створення здорового морально-психологічного клімату в студентських колективах (академічних групах, гуртожитку);
- підвищення ролі викладача, куратора - як носія знань і культури;
- посилення ролі позанавчальної виховної діяльності;
- надання допомоги студентам у формуванні студентського колективу академічної групи, проведення індивідуальної та групової організаційно-виховної та культурно-освітньої роботи;
- установа зв'язків з батьками студентів, з'ясування проблем студентів, надання допомоги щодо їх розв'язання;
- здійснення педагогічного контролю за навчальним процесом та його результатами, контроль за пропусками занять студентами і порядок їх відпрацюванням, допомога в плануванні та організації самостійної роботи, дотриманням студентами моральних норм поведінки, «Правил внутрішнього розпорядку Університету»;
- формування в студентів патріотизму, національної самосвідомості на основі історичних традицій та звичаїв українського народу, морально-професійних якостей, почуття особистої відповідальності за долю держави;
- формування в студентів поваги до державних законів, почуття відповідальності за виконання громадських та службових обов'язків;
- у розробці та проведенні виховних заходів, обговоренні проблем удосконалення та ефективності формування в студентів морально-професійних та громадських якостей; в анкетуванні та проведенні бесід з метою вивчення загальної думки студентів щодо вдосконалення навчально-виховного процесу.